

«Տիւն ախշամ, Ազապեան իրմէնի մէքթէպի շակիրտանը թարափընտան, հազարաթը մէքթէպի մէզպուրապիտ ումազ իւզըն, Յրանաըլ թէաթըրօտունա վիրիկէն գօնսէր, հէր ճիհէթէն էյի կիթտի, Դիւթթ ալմըշ օլտուգլարը հալտէ, մէզքիւր դօնսէրտէ հազըր պուլունմուշ օլմառնլար, հազըր պուլունմատըգլարը իչին հօսթի տէճէքէր տիր, զիրա, բըրօկրամտա

օգուտնուպ վէ չալընաճաղը իշար օլու-
նան բարչալարըն հէքսի տէ, գուսաւ-
սուգ սուրէթտէ իճրա իտիլտի:

Գօնսէրին պաշլանկըճընտա, զաթը
հաղըթի շահանէ իշին օգուտնան տուա-
նըն ահէնկի, չօգ կիւզէլ իտի, վէ
միւլէլիֆի իսէ Մ. Պիւրիթնիաւսքի տիր-
կիճէլի կիւտիւզլիւ կէնճ շալիւրտէլէր,
միւտէրրիսլէրի Մ. Բըրիսթիւանինին
նէզարէթի թաշթընտա պուլունտուգ-
լարը հալտէ, մէզքիւր ահէնկի, զա-
յէթլէ տուլղուլու, կուսթօ վէ տօղ-
րուլուգլա իճրա իթիլէր:

Մէզքիւր գօնսէր ուփուգուտա
եղլուրը կիւպի հէքսիստէն զիւտտէ բար-
լաւանլար, 16 եաշընտա օլան օրիորդ-
Մէօրիւքեան ճատուրեան իլէ 11 եա-
շընտա օլան Պէշթիւրիս Ալիքսանեան
օլմուշ տուր:

Օրիորդ Մէօրիւքեան, իւշ սօլօ,
եանի, «Եօլ վաշիշ պէֆօր թը հօլի
պէամ» (օրաթօրիօ տըլա լիքէասիսն)
«Թը Մարլէլուս ուօրք» (օրաթօրիօ տը
լա Բիքէասիսն) վէ «Իֆ Կօտ պըֆօր իւս»
ի թէրէնիւմ իլլէտի: Մէրդուլմէ օրի-
որդուն թէլաֆֆուգուտա կէօրիւլէն
սաֆիլէթի (ճիւղ արտաստիւթիւն)
սէսինին եիւքսէլիլի վէ ահէնկի, վէ
կիւճ ճիւլէլէրի, կիւզէլմէ օգուտնա
հէքքսի հայրէթտէ պըրազլա սալա-
տա պուլունտան սամիլինին էլ չըրքմա-
լարըն մուճիպ օլտուլար:

Ալիքսանեանին բիւ-
նօ չալմազլըգտա իպրաղ իլլէտիլ թէ-
հայրիւրէ շահան ֆիւրաթիլի (տաղանդ)
տալի չօգ թաշթիս օլունուպ, հաղը-
րուն էլ չըրքմալար:

Բիւնօ էօրլէնմէէ պաշլամասը,
հէնուլ իւշ սէնէտէն միւլէլմէօլու գօ-
լան ուփազ պիւր գըզըն, Տօն ճիօլան-
նի, յէօնտա, վէ Պօսթ կիւպի կիւճ
տիւ օլարը, մուլաֆֆազլէթլէ չալա-
պիլմէսի, միւտէրրիս պուլունտան Մ.
Մօրհարալըն ուսթալըլընա վէ տիգ-
գաթ իթմիշ օլմուլընա, շէրէֆ կէթի-
րիւ սուրէթտէ պիւր տէլիլի աղիմ
տիր:

Զաթը հաղըթի շահանէ իշին օ-
գուտնան տուտաւան մաւտա, օգուտնան
սալիւր բարչալարը, Պըրիլիշ Գօրալ
իւնիլընա ազալարընտան պաղըլարը
պիւրիլքտէ օգուտուլար, վէ եալընը
պիւրիսինաւան մաւտաւա, ճիւլմէսի տէ
ինկիլիզմէ օգուտնու, էրմէնի կէնճ
գըզ շալիւրտանըն ինկիլիզմէ թէմիլ
թէլաֆֆուգ իլլէմէլէրի, միւտէրրիս-
լէրի Մ. Յալիւքեանա շէրէֆ կէթիլիւր:
Էրմէնիճէ օգուտնան երգ, «Սը թը
գօնքըրիկ հէքօ գօմ» իտի, պուտու,
Պըրիլիշ Գօրալ: Իւնիլըն աղալարը շա-
կիւտան իլէ պիւրիլքտէ Էրմէնիճէ օ-
գուտուլար:

Մէրաֆֆի ումուլիլէ նաղըրը տէվ-
լէթլու Բէմալ բաշա հաղըթիլէրի, վէ
Ավսթրիա-Մաճար սէֆիլի գօնթ լիւ-
տօլի ճէնապլէրի, վէ միւնէճիմ պաշը
թաշիլիլէֆիտի հաղըթիլէրի, վէ սալա-
եք հիւմաւուն գալիֆասը Պալեան Սար-
գիս պէյ հաղըթիլէրի, մէզքիւր գօն-
սէրտէ հաղըր պուլունտուլար տըր:

Գօնսէր իւշ սալաթ տէվամ իթիլի:
Գօնսէր խիթամընտա, Մ. Խըրիս-
թիանի իլէ Մէքթիլպին միւտիլի Մ.
Փանոսեան, հաղըրուն թարաֆընտան
ղայրէթի աղիմէ իւզրէ շէնտա չաղ-
ըրըլար, վէ Մ. Փանոսեան, գըսաւ
պիւր նուլթ իւտա իլլէմիշ տիր:

Հասըլթ, 500 իրաւա պալիլ օլ-
մուշ տուր: Խըրիլի Մըսըր հաղըթի-
լէրինին սէր թէրէմանը Ալքաւաճ
պէյ հաղըթիլէրի իլէ, գալիֆայի հիւ-

մաւուն Պալեան Սարգիս պէյ, 50 շէր
լիւր իհտա իլլէմիշ տիր:

(Լ. Թալմալ)

Տիւն աւիլ էվլէլիսի կիւն, Յիւն-
սըզ թէլաթրօսուտա Ագապեան նամ
գըզ մէքթիլպի մէնֆաթընա օլտու-
ղու հալտէ, Գօրալ իւնիլըն նամ ին-
կիլիզ երգ ճէմիլիլէրի պիւր չօգ ա-
ղալարը մուլէլէրի իլէ վիլիլէն գօն-
սէր, չօգ էյի իճրա իտիլտի: Սալա,
ղայթթ բարլազ պիւր մէնզարէ հալին-
տէ իտի:

Բէմալ բաշա վէ միւնէճիմ պաշը
հաճի թաշիլի էֆէնտի հաղարաթը,
Պէլ-Լիթաթըն պիւրիլին լօճասընտա օ-
թուրմուշ իտի: Հաղըրուն իլլէտէ,
էլլիլէրտէն պաղըրը պուլունտազտա
իտի: Գօնսէր խիթամընտա, սէֆիլի
միւտիլէյ ճէնապլէրի, մէմալիլքի
մալուրտէ մէարիֆի ումուլիլէնին
կիթիլքտէ թէլաֆֆուգ իթմէքտէ վէ
պօզըրըն էյի գալիլիլէթ պուլա-
եա պաշլամը: Երմուք հաղըթիլէր, Բէ-
մալ բաշա հաղըթիլէրին թէպիլք
իլլէմիշ տիր:

(Լ. Հիւլալ)

Ագապեան մէքթիլպի գօնսէրի, Բէ-
մալ բաշա հաղըթիլէրինին թաշթըրի-
աւթիլինտէ, վէ Մ. Բիւրիսթիւանինին նէ-
զարէթի թաշթընտա պուլունտուլար
հալտէ, զաղթալարտա տէրճ օլու-
նան բրօկրամ մուճիլպինէ, տիւն ալ-
շամ Յիւնսըզ թէլաթրօսուտա իճրա
իտիլտի: Պու գօնսէրին, սօն տէրէճէ-
տէ սանաթթարի պիւր հալտէ պու-
լունտաւանտան մաւտա, մաւէվի վէ
միլիլի (աղալարիւ և բարոյական) պիւր
ճիւլէթի վար իտի: Պէպթիլէրի օգու-
եանլար, Մ. Բիւրիսթիւանինին նէզարէ-
թի թաշթընտա պուլունտուլարը
հալտէ, եալընը Ագապեան մէքթիլպի
շալիւրտանտան, վէ Պիլիլիշ Գօրալ
իւնիլըն ճէմիլիլէրի էքսէր աղալարըն-
տան իպարէթ իտի: Միսաֆիլէթին
շէհրիլիլէր պուլունտան պիւր հէլի սա-
նաթ մէնֆաթընա տէլիլ իտի վի-
րիլէն գօնսէր, իլլա, էրմէնի միլլէթիլին
գըզլարը թէլաֆֆուգ իլլէն, սանաթտա-
շմը Մ. Փանոսեանը գիւշատ իթմիշ
օլտուլար պիւր մէքթիլպի մուլէլէրի
իթմէք իլլէն իտի: Մէքթիլպի մէզպուր
շալիւրտանը, օթուլ նէֆէրտէն իպա-
րէթ օլտուլարը հալտէ, գօնսէրի իճ-
րա իտիլէրին պաշլալարը օլունա,
Գօրալ իւնիլըն աղալարը իսէ, քէնաի
ահէնկի սէսլէրի իլէ, շալիւրտան իլէ
պիւրիլքտէ օգուլար իտի: Մէքթիլպի
մէզպուր երգ հօճասը Մ. Բիւրիսթիւանի-
նին մէզքիւր մէքթիլպի կիւլմէսի, հէ-
նուլ 11 ալ օլմուշ տուր, վէ իլլիլթի-
կիլիլ պուլ գօնսէր, 11 ալըք տէրս
մէյլէսի տիր: Խմտի, շալիւրտանտան
պիւրի, Հէնրիլթ Սօնթալ, Թանիլ լէնտ
վէ եալաթ Ատէլա Բաթթի կիպիլ թէ-
րէնիւմ իթմէտի տէլի գըրիլթիլաւա
գաղըլընա էլէր պուլունտուլար իսէ, պու-
նու պիլլէրէք, գըրիլթիլաւա տան վաղ
կէյմէլէրի իթիլքա իտէր:

Իճրա իտիլէն բարչալարըն քեաֆ-
ֆէսի տէ, Մօղար, Հայտա, Հաէնտէլ,
Լէնտընէլինէր վէ Լաբօր նամ Ալման-
եալը մուլիլգա միւլէլիլէրին թէլէլիլ-
քիլիլէրի իտի: իշպու միւլէլիլ լիսանըն
գուտալունգ սուրէթտէ թէլաֆֆուգ
օլունտաւա, թէլաճիլպիլիլ մուճիլպ
օլունտա: Եալընը, Հաէնտէլին Յուգա
Մալալալիլիլ Օրաթօրիօսուտան Լաւա-
ունտ Լըմէնիճէ օգուտուլար, վէ թէք-
րար օգուտնաւա, էհալիլ թարաֆընտան

տրդու օլունտա: Իքիլիլ տէֆա օ-
գուտնազ իսթէնմէսի, հաղըր պուլուն-
տանլարըն միլլէթ ճէ տուլղուլարընտան
(հաշա քի պու տուլղուտա թալիլիլ ի-
տէլիլ) նէշէթ իթմիշ տիր տէնէն օլու-
ր իսէ, էօյլէլէրէ տէրիլ քի պէօյլէ տէլիլ
տիր, իլլա քի, հաղըր պուլունտան ալիլ
ճէօմաթ ինկիլիլ լիսանը իւզրէ օգու-
նան Ալէլուեանըն թէքրար օգուտնաւա-
նը իսթէտի, մէզքիւր բարչա էօյլէ պիւր
կիւլէլէր իճրա իտիլտի քի, տէյէպի-
լիլիլ քի հաղըրունտա գալիլինէ էլէք-
թիլքա գուլլէթի կիպիլ թէլէսիլ իթ-
միշ տիր: Գօնսէրին պաշլանկըճընտա
վէ սօնունտա, Պիւրիսթիւանինին թէ-
էլիլքտէտէսի օլտուլար հալտէ, զաթը
հաղըթի շահանէ իշին օգուտնան տու-
աւթ թիւրքէ օլարազ եալընը գըզ-
լար օգուտուլար, վէ իշպու բարչանըն
թաթլը ահէնկիլին իլլիլտէն հաղըրուն,
անըն թէքրար օգուտնա-սընը արդուի
շէտիլա իւզրէ թալապ իլլէտի: Սալ քի
օգուտնան երգիլէրին քեաֆֆէսի տէ,
բուհանի վէ խիթաթիւանլարըն պու կիւն-
քի կիւն պուլունտուլարըն վաղըթա,
եանի մեճ պաշը կիւլէլիլինէ վէ Էրմէ-
նի միլլէթիլին տիւտալըլընա մու-
լապըք իտի:

Պու սէպէպլէրէ մէպիլ, վէ երգլէ-
րի օգուտնալար մաշղա իճրայի սանաթ
իլլին մէյտանա չըգմըլ զաթլար օլմա-
տըլարընտան, իսթէլիլինին եէկեան
եէկեան պէեանընա, հաճաթ կէօրիւլ-
մէմիշ տիր:

Հաղըրուն իշպու կիւլէլ գօնսէրտէն
րէք մէմուն օլտուլունտան, իզհարը
թէլէքքիւր իթմէք իսթէլիլ, գօնսէր
խիթամընտա, Մ. Բիւրիսթիւանի իլէ Մ.
Փանոսեանը շէնտա չաղըրմըլ, վէ Մ.
Փանոսեան, պէլալէթիլ պիւր գաշա-
ղըրը իլէ, էն զայրէթիլ համիսի պու-
լունտուլար մէքթիլպի հաղըթնտա, է-
հալինին խալիլալըլըն թալապ իլ-
լէտի:

(Յար տիւ Պօսթօր)

Նաալ քի պիլիլիլ իտիլք, մէարիլի
ումուլիլէն նաղըրը Բէմալ բաշա հաղ-
ըթիլէրինին հիւմայէթի աղիլմէսի թաշ-
թընա վաղ օլունտա գօնսէր, տիւնքի
չարչէնպի կիւլիլ, տիւնալմէն սաաթ
Չունտա իճրա իտիլտի:

Ագապեան մէքթիլպի շալիլիլէրի
թարաֆընտան վիլիլին իշպու գօն-
սէր, սալ քի թէքթիլ սուրէթտէ, Հալ-
տէնըն վէ Հէնտէլըն էն մէհուր օ-
րաթօրիօլարընտան ալընըլ բարչա-
լարտան իտի: Երաֆֆէլի երգլէր, զա-
յէթ տօղրուճա օգուտնու: վէ պու ի-
սէ, գօնսէրին սօնունա գաւտար մէր-
գուտան կէնճ էլիլ սանաթլարա գօ-
մանտա իթմիշ օլան Մ. խիթաթիւանիլ
պէօյլէք շէրէֆ կէթիլիլ:

Լ.հալի, «Յուգա Մալալալիլիլինին,
«Թիւրի տիլլէթօ» Մէսիանըն (Հէնտըլ)
«Ալլիլուեա» սընը թէքրար օգուտնու-
լարազ, մէմունիլէթի քեաթիլիլինին
պէեան իլլէտի:

Իքիլ նէֆէր գըզլար, Տօն ճիօլա-
նինին ուլլէթիլիլինին, իքիլ բիւնաւօ
իւլլէրինտէ րէք ալէա սուրէթտէ իճ-
րա իթիլէր, պուլալարտան պիւրիսի,
Գըրէսիսիլուն վէ Մէսիանըն սօլ-
լարընտա քէսպի շէօհրէթ իթիլիլ կի-
պի, տիլլէրի իսէ, Յօսթըն ուլլէթիլի-
րինտէ, «Էֆօ ֆիւալ» բարլազա իճրա
իլլէտի:

Բէնտի սինիլ սէպալլէթիլէրինտէ
կէօթէրտիլէրի մէհարէթիլէ, էյի պիւր
իլլին մուլաֆֆաթըլէթի պաշա չըգ-
մաւընա եարտըլ իթմիշ օլան մէրգու-

ման կէնճ շալիլիլէրէ մէտի ու սէնա
օգուտնաւա, պու պաշալըլա խի-
թամ վիլլէթ իսթէմէլիլ, մէզքիւր էյի
տէլէլ, պուտան զիւտտէ կիւլէլէր
իլլէթիլ իտիլէլիլ իտի:

Գօնսէրին պաշլանկըճընտա վէ սօ-
նունտա տէօրթ նիւա սէսլի օլարազ:
Զաթը Շահանէ իշին պիւր տուա թէ-
րէնիւմ օլունտուլար տուր:

(Թիւրքիլ)

Ա.Ա.ՊԵԱՆ Գ.Ր.Ձ ՄԼ.ԳԺԷՊԻ

Մանգուլմէի Լիքեար նամ իլլէնի
ղաղթիլ միւլէպլէրէսինին սէր միւլէլ-
լիլի վէ սահիլիլ իթիլիլաղը ֆէթա-
նէթլու Կարապետ էֆէնտի փանոսեան
ճէնապլէրինին զիլլի նէզարէթիլտէ օ-
լան Ագապեան գըզ մէքթիլպիլին շա-
կիւրտէլէրինին Պէյօղլունտա Յիւնսըզ
թէլաթրօսուտա, մէարիլիլ ումուլիլէն
նաղըրը տէլլէթլու Բէմալ բաշա հաղ-
ըթիլէրինին զիլլի հիւմաւէսինտէ Բիւ-
նօ Փօրթէն իլէ նաաթիլտէ պէսթէլէր
օգուտնալա ահէնկ իտէճէքիլլինի,
պուտան էվլէլէրի նիւալէլէրիմիլտէ
եաղմըլ իտիլք:

Յիւնսըզա, էվլէլի կիւճ, սա-
աթ իքիլ րաւտէլէրինտէ ունտա ու
զիլլուտէն, քիւլիլիլէթլի խալա,
թէլաթրօսա թօլաւտըլարը թաղ-
տիլտէ, տէլլէթլու Բէմալ բաշա հաղ-
ըթիլէրի հէման թէլիլիլ պուլունտուլար-
լարը սաաթ թէրտէ ալըլար իսէ, գըրգ-
էլլի գաւտար վէ ճիւլմէսի տէ, ֆու-
գարա վէ գուտաֆ ֆամիլալարտան
օլունա, Մ. Փանոսեանըն հիւմէթիլ իլէ,
աղիլա ֆամիլալարը քէրիլմէլէրի րաւ-
տէսինէ ուլալմըլ օթուլ գաւտար գըզ-
լար, ագաւտէլէրէ միւլապպէսէ վէ
սաֆպէսթէ օլտուլարը հալտէ, իլէ-
րուտէ ինկիլիլ պաշ մուլիլալմէ իլէ
մէյտանա չըգարազ, իւշ ֆաւըլտան
վէ օն իքիլ տիւլիլ նաաթիլտէ Օմանլը-
ճա, Էրմէնիճէ վէ ինկիլիլզմէ պէսթէ-
լէր օգուտնու, վաաֆը միւլմէլիլիլ
տէրէճէտէ ահէնք իթմէլլէ, ճիւլմէ
հաղըրունը հայրէթտէ պըրազալար:
Մէօյլէտիլէրի պէսթէլէր, էվլէ-
լինտէ վէ ալըրընտա թիւրքէլիսան-
տէ, զաթը հաղըթիլ շահանէ իշին
պիւր տուտան, վէֆաւընտա Էրմէնի
լիսանընտա Մալալէսըն պէսթէլիլ-
տէն, վէ գուտուլարը, ինկիլիլ լի-
սանընտա թէվլարա շէրիլիլ մալսուտ
տուալէրտէն իպարէթ իտի:

Շու թէմալալի եալաթ իթիլիլալըն
ճիւլմէնէն տէրէճէլէրտէ հիւմին թէ-
էսիլ իթիլիլինին պիւր վէճ իլէ վաաֆ
իտէմէլլէ, քեալ քի փանոսեան էֆէն-
տիլէ պու պապտէ պիւր գալըրապ
բէյտա օլարազ, սալիլ ֆուգարա վէ
գուտա գըզլարտա հիւմէթիլլէր իլէ
շու նալիլ րէք կիւճ նիլմէթտէն մաշ-
րում գալմալար իտի:

Շիմտիլիլ հալ, պու գաւտարըլա
լիլթիլիլ իտիլէլէք, վէ փանոսեան է-
ֆէնտիլին զայրէթիլինին տըրմասը իլլին
տուա իտէրէք, իլէրուտէ շու մէքթէ-
պէ տալիլ րէք թաֆսիլիլ պիւր պէնտ
տէրճ իթմէլլէրի միւլալիլտ օլու-
րուլ:

(Անաթօլի)

Պ Ա Պ Ե Ր

Երբոր Պապ մը միւլէր յատուկ ա-
րարողութիւններ կ'ան: Նախ իրեն պա-
լատին մէջ Պապին մեղեալ ըլլալը կը
գիտցուի: մարդ մը կ'մտնէ այն սենե-
կալը ուր որ վախճանեալ Պապին մար-
մընը կ'կենայ, և արծաթեայ լաւատով
մը անոր զլուռն հրէք անգամ կ'զար-

նէ երկրոյ նորա անունը կանչելով . յետոյ սպասելով պատասխանին որնոր յառաջմանէ գիտէ թէ պիտի չառնէ , պաշտօնագէտ կ'ծանուցանէ թէ մեռեալ է . իբրեւ թէ անոր գանկին զարնելը վերջնական պայցոյցը եղած ըլլար մեռեալ ըլլալուն : Ապա մայր եկեղեցւոյ մեծ դահլիճէ կ'հնչուի և ամենայն ոք կրնայ գուշակել թէ ինչ պատահած է : Անկէ վերջը յուզարկաւորութեան հանդէսը կուգայ որինք որ կ'տեսնէ և նոյն միջոցին բոլոր քաղաքը ազմարակից և անկարգ վիճակի մը մէջ կ'ընկնայ , որպէս թէ սուանց կառավարչի մնացած է : Միևնոյն ատեն վաճառեալը վառարար դադարի մը վերայ կ'ընկնայ գիշեր և ցորեկ պահապաններ զայն հսկելով և իւր բոլորութիւնը մամբր վառելով : Բիրաւոր ժողովուրդը կուգան և կ'համարեն իւր հողաթափները և կ'նային անոր վերայ որ իւր շէնքը զգեստներով զգեստաւորեալ կ'ընկնայ : Վերջապէս կ'տանին զայն գերեզմանատուն , այնուհետեւ կ'աւանդուի քաղաքը մը բնակելոյ մեծ և զգաւարին գործովը կ'զբաղին :

Միշտ բնակութիւնը իրենցմէ մէկին վերայ պէտք է ըլլալ . հետեւեալը իւրաքանչիւր կարտնալ այն գերագոյն պաշտօնին կ'ընկնայ . և որ ատեն որ Պապութեան գահը դադարի մնալու հաւանականութիւնը մը երեւի մեծ պատարասութիւններ կ'ըլլան կարտնալաց ունեց կողմէն որպէս զի բնակութիւնը իրենց ենէ և կարտնալ մը միայն մէկ քուէ կրնայ տալ և իւր այս իրաւունքը իրմէ չկրնար առնուիլ : Մինչև անգամ եթէ իւր եղբնադորմ մը բանտարկեալ ըլլայ , քուէ տալու համար բանտէն կ'հանուի : Երեւոյեալը իտալացի մը միայն կրնայ Պապ բնակութիւնը երեւ հարկը յիսուն տարիէ ի վեր երբեք ուրիշ ազգայնութենէ անձ մի տն դահը բազմած չէ :

Նոր Պապը մը գահակալութեան արարողութեան մէջ սովորութիւն մ'ալ կայ որ գահադաշնի մի ծայրը տրոյակի մը խնուծ կ'ընեն և նորա աջաց առջև կայրեն , և երբոր խնուծը արագապէս կայրի և կանցնի , զայն բռնող պաշտօնակարին ձայնը ամենայն ահաւորութեամբ հետեւեալ խօսքը կ'ըրուցէ Պապին : « Ով սուրբ Պետրոս , այսպէս վաղանցիկ է աշխարհին վառքը » որպէս զի յիշեցնեն թէ ամենայն ինչ ունայնութիւն և վաղանցիկ է :

Սովորութիւն էր որ հանդիսաւոր ցոյցներու ատեն Պապը անհրաժեշտաբար գորչագոյն ձի մը հեծնէ . և ձի հեծնելու ատեն երեք աստիճաններով յենարան մը կ'ընկնէր որ անկէ հեծնէր : Ստիպան եթէ սյուպիտի հանդիսից մէջ արքայական անձ մը ներկայ լինէր , հարկ էր որ նա ձիուն ասպանդակը բռնէր և ձիուն քովէն քաշելով զայն առաջնորդէր :

Լեւոն Գ. առաջին Պապն էր որ յանդերձեցաւ ինքիւնք ինքնակալներէն գերագոյն դասել : Սա մեծին կարողութիւն սերտ սերտ բարեկամութիւն ունենալով մեծ հանդիսի մը մէջ ուր ներկայ էին Գաղղիոյ համայն ազնուականք և Հռոմէական եկեղեցականք իրենց մեծաշուք վառքովը , Լեւոն յառաջ եկաւ և ի գործացումն ամենեցուն շքեղազարդ թագ մը դրաւ իշխանին գլուխը և ապա օձեց զայն :

Յետ այսորիկ Պապերը սկսան քաղաքական գործոց միջամուխ լինել , ամենատիպիւններ արգելու և բա-

նադրել ամեն անոնք որք իրենց անհաճոյ վարմունք մը ցոյց տային : Գրեթէ Եւրոպական բոլոր արքունեաց գործերուն միջամուխ էին , և ամենուն վերայ արհաւիրք կ'էջէին : Եթէ ինքնակալ մը բանադրանք դուրս ձգուէր եկեղեցիէն , սոսկալի թշուառութիւն մը կ'համարուէր , որովհետեւ նոյն միջոցին ոչ եկեղեցւոյն զանգակները կը հնչուէին և ոչ պատարագ կ'մատուցուէր . սեղանք և պատկերք սեռաւ ատենայ վարագուրով կ'ծածկուէին և սրբոց արձաններն վար առնելով մոխրոյ մէջ կ'զնէին ընդհանուր տխրութեան և սուգի երեւոյթ մը տալով :

Ինքնակալ մը այս պատիւէն ազատելու համար երթալու Պապէն ներուզութիւն խնդրելու էր և ծանր տուգանք մը վճարելու էր Պապին : Ատեն եղաւ որ թագաւոր մը ցուրտ ձմեռն մէջ գնաց և բոկոտն կանգնեցաւ Պապին պալատին առջև և իւր լծագոյ վերայ եկած թողութիւն խնդրեց անկէ :

Հռոմէական տարեգրութեանց նախելով բոլոր Պապերուն թիւը սուրբն Պետրոսէ մինչև Պիոս Թ. 258 նէ և անոնցմէ քիչերը իրենց մկրտութեան անուամբ ճանչցուած են . Պապ մը իւր բնակութեան անմիջապէս վերջը անունը կ'իյնայ : Անունը փոխող առաջին Պապը իւր անունէն ամացած լինելու համար ժողովոյ մը կ'ընդունի . որովհետեւ Օսթրիոյ անունը կ'ընկնէր որ խուզաւ միս ըսել է , ուրիշներն ալ առանց նոյն պատճառը ունենալու նոյն օրինակին հետեւեցան :

Ինչպէս զարմանալի է մարդկային բնութիւնը իւր խանգարեալ վիճակին մէջ , երբոր իւր սեռէն մինչև անգամ ամենաբարձր տիտղոսներ կրողներու վերայ զայն կ'նկատեմք , ինչպէս մեծին ըստ որում ճշմարիտ ինչպէս խաբուած վիճակի մէջ կ'ներկայանան մեզի զարդան և անհասկացող Պապերը , այս վառասիրութեան , տիրապետութեան , և մեծութեան յեղածայր մոլութենէն գերի բռնուած , որոյ դէմ Տէրն մեր զգուշացոյց զսիրելի աշակերտան ըսելով « Թագաւորք ազգաց տիրեն նոցա , և որ իշխանն նոցա » բարձրաբար կոչին . Այլ դուք ոչ այնպէս , այլ որ մեծն է ի ձեզ » եղիցի իբրեւ զկրտսերն , և առաջնորդն իբրեւ զպաւսաւորն :

Խ. Հ. Սոսիան Իթիւնեան

LEGISLATION OTTOMANE

Տէվէթի ալիէնին գաղանին վէ նիդամաթը , ֆէրմանարը , մաւահէտէնալէնի , վէ սայիր բէսմի թահրիւրաթլարը թէրճէմէսին տէրճ իթմէթտէ օլան Յրանսըղճապիր քիթապ , պուտէֆա , Արիսթարքի պէյ հազրէթլէրի էսէրէրի օլուպ , վէ եւթ ճիւտի 430 սահիֆէտէն իպարէթ օլուուլու հալտէ , իւրմա Գօնսթանթինօրօլիս նամ զազէթայի միւթէպէրին սահիպ իմթիւեազը Տէմէթրիւս էֆէնտի թապիսանէսինտէ թապ իտիմիշ տիր , վէ մէզքիւր թապիսանէտէ , նիւսթէսի եաբըմար լիւսեա սաթլմադտա տըր :

Մէզքիւր քիթապտան , թաշրալարտան իսթէնիտիկի հալտէ , 13 էր ֆըրանք վիլիմէսի լաշըմ կէմէթտէ տիր :

Մէզքիւր քիթապըն , թիւրքճէսիւնի անլամաթ , հէր քէս իշին զօլայ օլմաեբալ , վէ Յրանսըղճապիր իսէ , տահա զիւտտէ գօլայ անլաշըլճազընտան , էհալմիլին զիւտտէսիլէ իսթիֆտէ

իտէպիլէճէկի տէրքեար , վէ քեաֆէնի էրպապը մէրազըն մէմուսիյէթիլի մուհիպ օլաճաղը աշիքեար տըր :

Հէլէ միլլէթլիմլուտէ , մէզքիւր քիթապճապիլիւք իհթիւաճ պուլունտուլունտան , ումարդ քի , Յիւսնսըղճապիլէնէր , միւթալաւարնտ միւսարաթ իտէճէթլէր տիր :

ՄԻԼԻԶԻՄ ՊԻՐ ԻԼԱՆ

ԷՊԵԻԹԷԼԻ ԻԶԻՆ

Պէյոլլուտա վազը Էրմէնի քիլիսի սօզազընտա , 12 վէ 14 նիւմէրօլու մահէլլուտէ , Էէնի իճատ օլունմուշ պիր մաքինալի տէօլիւմիշ վէ էլէնմիշ թէմիլ խօրաւան , ուճաղ ֆիւսթիլէ սաթլմադտա տըր : Մէզքիւր խօրաւանտան սաթլմէն ալանար , համալիյէ վիլմէյէճէթլէր տիր , չիւնքի մէզքիւր ֆապրիգա քէնտի արապալարըյա կէօնտէրմէթտէ տիր :

Թուղլա վէ քիլէմիտ բարչալարը

պուլունտապտա , խօրաւան եաւարմազ իսթէյէնէր , մէզքիւր ֆապրիգա եաւարմաճաթ իթիւքլէրիտէ , բարչալարը կէօթիւրմէթ , վէ խօրաւան եաւարմաթտան սօնրա , Էէնէ չափուգ սուրէթտէ մահէլլուտէ թէսլիմ իլլէմէթ նազլիլէլէր ֆապրիգա իւզլէրիլէ օլմազ իւզլէ , Լատի սուրէթտէ եաւարմաթտան երազտէ երկիրմի էքսիլիլէ խօրաւան եաւարմաճաթ տըր :

Պուլունտապտա , Թուղլա վէ քիլէմիտ բարչալարը պուլունտալար , մէզքիւր ֆապրիգա եաւարմապիլէճէթլէրի , վէ եախօտ խօրաւան իլէ տէյիշթիլէպիլէճէթլէր տախի իսթար օլունտուր :

Շընայլէր Կուհան
վէ գուլմանեար

ՍԱՀԻԳ ՂԱԶԷԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Ե. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Գալաթապտա Բէնճէմալիզ բազարնտա
Ն. 25 իստի խանրտա

ԷԼԻՐՈՊԱ ՇԵՐԷՆՏԸԹԷԼԻԼԻԼԻՆ ԻԳՐՈՄԻԹԷԼԻ ԻՍԹԻԳՐԱԶ

ՊԻԼԷԹԷԼԻՆ ԲԵՐՈՒԹԷԼԻՆ

Հ. Գրաթիւրտին մաղաղանտա , կէրէք պուրա վէ կէրէք էնէպիլ ֆօնտօ վէ սէհիմէրի սաթլմէն ալանար վէ սաթլմէն :

Իգրաթիլի սէհիմէր բըրօմէսլէր , վէ սէհիմէրի սաթլմէն : Գուրօնլար ըսգօնթօ խիլիլ :

Յարաթիլէնէ տայիր հէր նէվի ախո ու իթա իտիլիլ :

Պուրէշ շէհրի իգրաթիլի սէհիմէրի տախի պուլունտուր :

ՊԻԼԷԹԷԼԻՆ ԻԳՐՈՄԻԹԷԼԻ ԻՍԹԻԳՐԱԶ ՍԷՀԻՄԷԼԻՆ ԲԵՐՈՒԹԷԼԻՆ

ՍԱՀԻԳ ՂԱԶԷԹԱ

Հ. ԳՐԱԹԷՆՏ ՎԷ ԳՈՒՄԵՆԵԱ

Գալաթապտա խալեար խանը զարչալանտա Գուլաթիս խանը իթիլալիտէ վազը օլան մէզքիւր մաղաղանտա , կէրէք , պուրա վէ կէրէք էնէպիլ ֆօնտօ վէ սէհիմէրի սաթլմէն օլալար սաթլմէն վէ սաթլմէն ալանար :

Իգրաթիլի իսթիլալ սէհիմէրիլն բըրօմէսլէրի , վէ սալլ անա սէհիմէրի սաթլմէն , վէ գուրօն ըսգօնթօ խիլիլ :

1375 ալաֆրանկա մարտ 1 տէ գուրաթ չէթլէճէթ օլան ՊԻԼԷԹԷԼԻՆ ԻԳՐՈՄԻԹԷԼԻՆ ԻՍԹԻԳՐԱԶ ՍԷՀԻՄԷԼԻՆ ԲԵՐՈՒԹԷԼԻՆ սաթլմէն :

Պէյիլք բիւնգօ զազաճաճազ 30.000 ֆըրանկ :

NORTH BRITISH AND MERCANTILE

A. D.

1809

ԵԱՆԻՐ ԻԶԻՆ ՍԻԿՈՒԹԱ

ՆՈՐԹ ԳՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՆԻՐԵՆԹԱՅԼ

(Լրջ. ինկ)

Ասլ սէրմայէ 2.000.000

Թարիլէ տէկին սէրմայէ իհթիւաթլիէ Լ. Ս. 528.803

Բեարտան արթըրլըշ օլան 250.000

Եանլըն չիւպէսիլին երմըք իրատը 708.000

Իշ պու գուրմանեա 1809 տա , Էանի պուլունտան 62 սէնէ էվլիլ թէշըլ օլունմուշ օլուպ , վէ քէնտի սէրմայէսիլտէն մատտէ քեարտան արթըրտըղը պիւլիւք մէպալ իլէ տիւնեանըն էն պիւլիւք չիւքէթլէրին սըրաւընա կէշմիշ տիր :

Կէրէք էհալիլին քէնտի մաղաղանտա , վէ կէրէք իսթանպուլ վէ Գալաթա կիւլմիլէթլիլտէ պուլունտան մալլէրի վէ կէրէք էվ , մաղաղա վէ էպէնիլ սայիրէ վէ էնտա , քէօլլէրտէ վէ եախօտ շէհր իշինտէ սիլուրթա իթմէթ իլին իւսիլտէր :

Սիկուրթա թուրմաթ իսթէյէնէր , Գալաթապտա Գէորդ պէյ խանընտա Ն. 9 , մէզքիւր գուլմանեա թարաֆընտան գուրթթիլ քեարմիլէսի պուլունտան տէնթիլ Մ. ՈՒԼԵԱՄ Բ. ՍՈՒԱՆԱ միւրաճաթ իլլէմէլէրի :